

Boksen, dineren en flaneren

in de Rivièrahal

DOOR ROBERT VAN HERK

De Rivièrahal is een begrip, zeker voor oudere Rotterdammers. Toen architect Sybold van Ravesteyn eind jaren dertig een ontwerp maakte voor Diergaarde Blijdorp kreeg de Rivièrahal letterlijk en figuurlijk een centrale rol toebedeeld. De grote hal moest de opvolger worden van het Sociëteitsgebouw.

Dit Sociëteitsgebouw was de ontmoetingsplek voor bezoekers van de oude Diergaarde en was zo weelderig en monumentaal dat het de bijnaam 'Sprookjespaleis' had verworven. De Rivièrahal zou een soortgelijke functie krijgen. Het werd een wintertuin met palmen waar gewone Rotterdammers zich op vakantie aan de Rivièra konden wanen. Een restaurant met bedienden in livrei deed de rest, en wie de chique entourage niet wist te waarderen, kon altijd nog de olifanten in de zijbeuk bekijken of de 47 meter hoge uitkijktoren beklimmen.

esthetische droefenis

Mensen die de architectuur minder konden waarderen, vergeleken de Rivièrahal met een wonderig treinstation. Een beetje cynisch misschien, maar wel ergens op gebaseerd. Van Ravesteyn had, als vaste architect van de NS, veel ervaring met het ontwerpen van stations en de Rivièrahal was inderdaad groot, een van de grootste overdekte ruimtes in Rotterdam. Toen in mei 1940 de Rotterdamse binnenstad werd weggevaagd door het Duitse bombardement was de Rivièrahal het enige ongeschonden gebouw dat nog grote mensenmassa's kon huisvesten. Vandaar dat duizenden Rotterdammers vanaf de jaren veertig tot midden jaren zeventig de Rivièrahal hebben bezocht voor concerten, examens, sportwedstrijden, tentoonstellingen en enorme banketten.

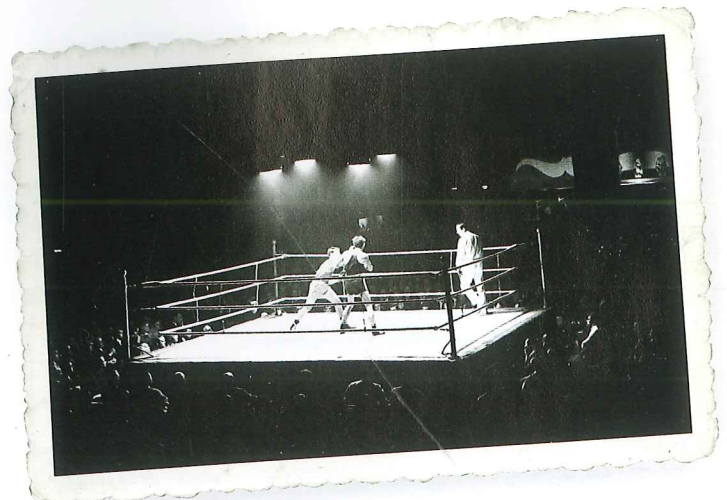
exotische beroemdheden

De bokswedstrijden in de Rivièrahal genoten grote faam. Oud-amateurbokser Hugo van Setten herinnert het zich nog goed: "De hal was dan afgeladen met rumoerige mensen. In het centrum stond de boksring, fel uitgelicht door grote lampen. De hal zag blauw van de sigarettenrook, dat was toen nog heel gewoon." Hugo heeft er zelf menig wedstrijd gebokst, maar ook grootheden als Bep van Klaveren, Jan de Bruin en Leen Jansen waren van de partij. Zij boksten tegen exotische tegenstanders als Jo Vincenzi (de Tarzan van de Apennijnen) en Mohamed Sebba. Het publiek zat op losse stoeltjes rond de boksring. De duurste plaatsen vond je uiteraard vooraan, maar ook erg populair waren de 'gratis' plaatsen vanaf het dak van de Rivièrahal. Menig schooljongen sloop tijdens een bokswedstrijd

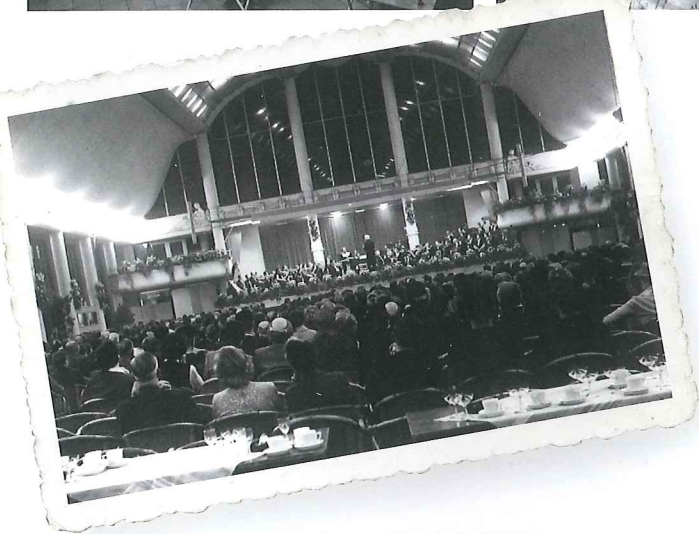
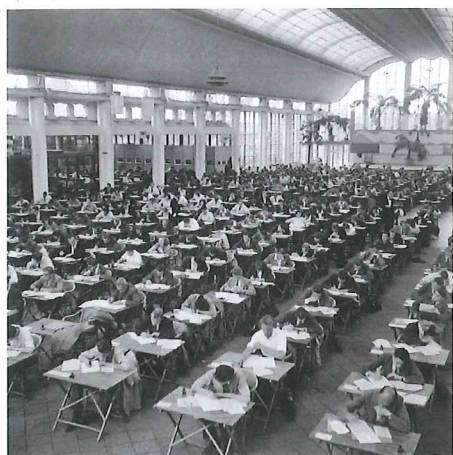

de Diergaarde binnen om van buitenaf, door de sierlijk gevormde bovenraampjes, de bokswedstrijd te volgen.

Ook voor muziek moest je in de Rivièrahal zijn. Zelfs het Rotterdams Philharmonisch trad er regelmatig op. Noodgedwongen, want de veeleisende beroepsmuzikanten zagen de hal toch vooral als een vervelende galmbak. Artiesten van het populaire genre waren minder kritisch en traden er graag op. The Ramblers bijvoorbeeld, een naoorlogse band die razend populair was. Cor Vleggaard fietste zestig jaar geleden helemaal vanuit Bolnes naar de Diergaarde voor een concert van deze band:

sportwedstrijden, tentoonstellingen en enorme banketten

“De nachtverblijven van de olifanten grensden zonder speciale afscheiding aan de concertzaal. Toen de Ramblers begonnen te spelen was de hal tot aan de laatste plaats bezet. Soms trompetterden de olifanten door de muziek heen.” De akoestiek liet misschien te wensen over, er was destijds wel een prachtig podium, mét zijloges voor eregasten. In de jaren tachtig werd dat podium weggebouwd achter een groot Noordzee-aquarium. Het bestaat echter nog steeds. U kunt het podium bekijken als u aan de speciale Jubileumrondleiding deelneemt (zie kader).

eetfestijnen en beurzen

Regelmatig werd de Rivièrahal verhuurd voor speciale diners. De hal werd dan in ongekend korte tijd gevuld met klapstoeltjes en –tafels voor 1500, soms wel 2000 couverts. Meneer Rijkers uit Bleiswijk was in de jaren vijftig leerling-patissier, zoals dat toen nog zo chique heette. Voor het honderjarig jubileum van de Diergaarde moest hij samen met collega's 50 gewone cakes, 50 vruchtencakes en 2.000 Hernhutter-cakejes bakken.

“Ik moest vijf keer alle 200 scherpe metalen vormpjes afwassen. Je kunt dus wel raden wat er gebeurde met m'n vingers.” Hij bewondert nog steeds de dames van de afwaskeuken: “Zeker als er weer een groot diner was geweest. Ze hadden de beschikking over twee wasmachines, maar moesten alles met de hand drogen.”

En dan waren er nog festiviteiten als de Femina, de Huishoudbeurs, sinaasappelveilingen, massale examens van allerlei scholen en heel veel tentoonstellingen. De Rivièrahal leende zich hier uitstekend voor en legde de Diergaarde bepaald geen windeieren. Toen in 1950, door het slechte weer, slechts 440.000 dagbezoekers de poorten hadden gepasseerd, besloot de directie dan ook in te zetten op meer van dit soort lucratieve activiteiten. Dat liep lekker tot eind jaren zestig, maar toen eenmaal Ahoy was gebouwd en de Doelen werden opgeleverd verloor de Rivièrahal zijn glans. Midden jaren zeventig werd daarom besloten om de hal niet meer te verhuren, maar in te richten met dierverblijven. Wel waren er nog regelmatig tentoonstellingen, maar die hadden alleen nog biologische thema's. De hal ligt er nu wat verwaarloosd bij, maar gelukkig zijn er plannen om het gebouw in oude luister te herstellen. Zelfs de uitkijktoren die in 1972 gesloopt werd, komt misschien terug. We houden u op de hoogte.

BOKSLES IN BLIJDORP

Deze herfstvakantie (20 oktober - 29 oktober) volop aandacht voor de geschiedenis van de Rivièrahal. We krijgen daarbij assistentie van de Nederlandse boksbond. Oud-boksers van de Dutch Windmills, de beroemde boksschool uit Crooswijk, die nog zelf in de Rivièrahal hebben gebokst, zullen ook regelmatig aanwezig zijn voor uitleg en demonstraties. Kinderen kunnen zich uitleven in de boksring met bokshandschoenen, springtouwen en boksballen. Er zijn prachtige oude boksposters te bewonderen en er is een film te zien over het boksen in de Rivièrahal. Bovendien is er op woensdag 24 oktober van 12 tot 14.00 uur een echte boks-clinic, die door niemand minder dan prof-bokser Don Diego Poeder wordt gegeven. 40 kinderen (van 8 tot en met 12 jaar oud) van abbonementhouders kunnen zich hiervoor opgeven via: reservering@rotterdamzoo.nl. Boek snel want vol is vol.

FOTO: VAN DER GRAAF FOTOGRAFIE / ROB CORNELDER

PLANKENKOORTS

Wilt u ook eens het toneel op? Het podium in de Rivièrahal is nog steeds te betreden. Dit soort exclusieve architectonische plekjes kunt u bezoeken als u deelneemt aan de Jubileumrondleiding. Boeken kan via: (010) 4431 456.